

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Gistelse Steenweg (Brugge, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2017K138

Juni 2018

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek	6
1.1 Beschrijvend gedeelte	6
1.1.1 Administratieve gegevens	6
1.2 Onderzoeksopdracht	8
1.2.1 Onderzoekskader	8
1.2.2 Juridische context	8
1.2.3 Randvoorwaarden	9
1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein	9
1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief	10
1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie	13
1.2.6.1 Methode	13
1.2.6.2 Fysisch geografische situatie	13
1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen	13
1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader	13
1.2.6.5 Verstoringshistoriek	14
1.3 Assessmentrapport	15
1.3.1 Ruimtelijke situering	15
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens	16
1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)	17
1.3.2.2 Geologie	18
1.3.2.2.1 Tertiair	18
1.3.2.2.2 Quartair	19
1.3.2.3 Bodem	20
1.3.2.3.1 Bodemtypes	20
1.3.2.3.2 Bodemerosie	21
1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop	22
1.3.2.5 Hydrografie	24
1.3.3 Gekende archeologische waarden	25
1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek	25
1.3.3.1.1 Historische achtergrond	25
1.3.3.1.2 Historische kaarten	26
1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen	29
1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden	33
1.4 Synthese	41

1.4.1.1	<i>Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed</i>	41
Deel 2:	Bibliografie.....	42
Deel 3:	Bijlagen.....	43

FIGURENLIJST (2017K138)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).....	7
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).....	10
Figuur 4: Overzicht van de uitgravingen (bron: opdrachtgever). Zie tevens Bijlage 1.....	11
Figuur 5: Legende bij figuur 4 (bron: opdrachtgever).	12
Figuur 6: Contour geplande onderkeldering, zie tevens Bijlage 2 (bron: opdrachtgever).	12
Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).....	15
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).....	17
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).	18
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).....	19
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).	20
Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosie per perceel, 2017 (Bron: Geopunt).	21
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).	22
Figuur 14: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).....	23
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).	24
Figuur 16: Heraldische Kaart van het Brugse Vrije van Pieter Claeissens, 1597 (Bron: Kaartenhuis Brugge).	26
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).	27
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).	28
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).	28
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).	29
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).	30
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).	30
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).	31
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).	31

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).	32
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).	33

TABELLENLIJST (2017K138)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....	16

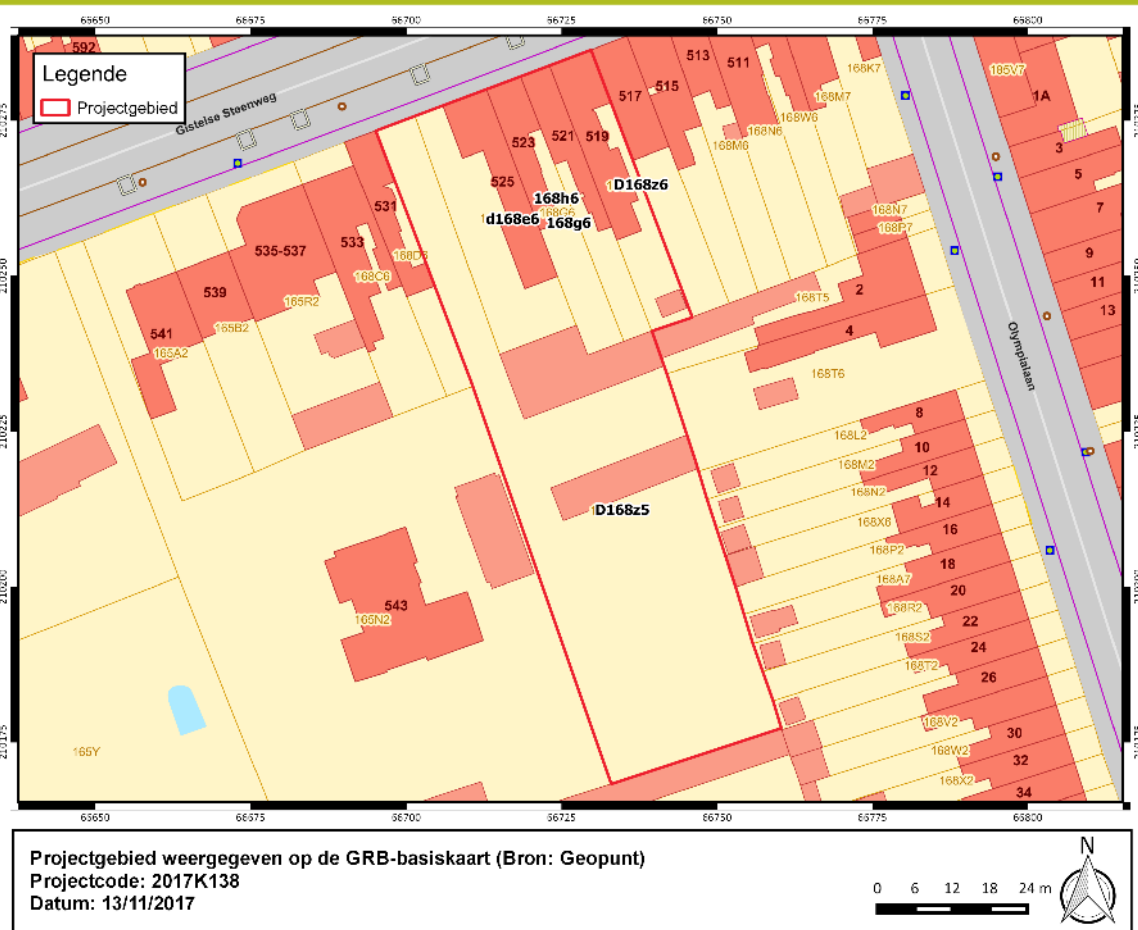
Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

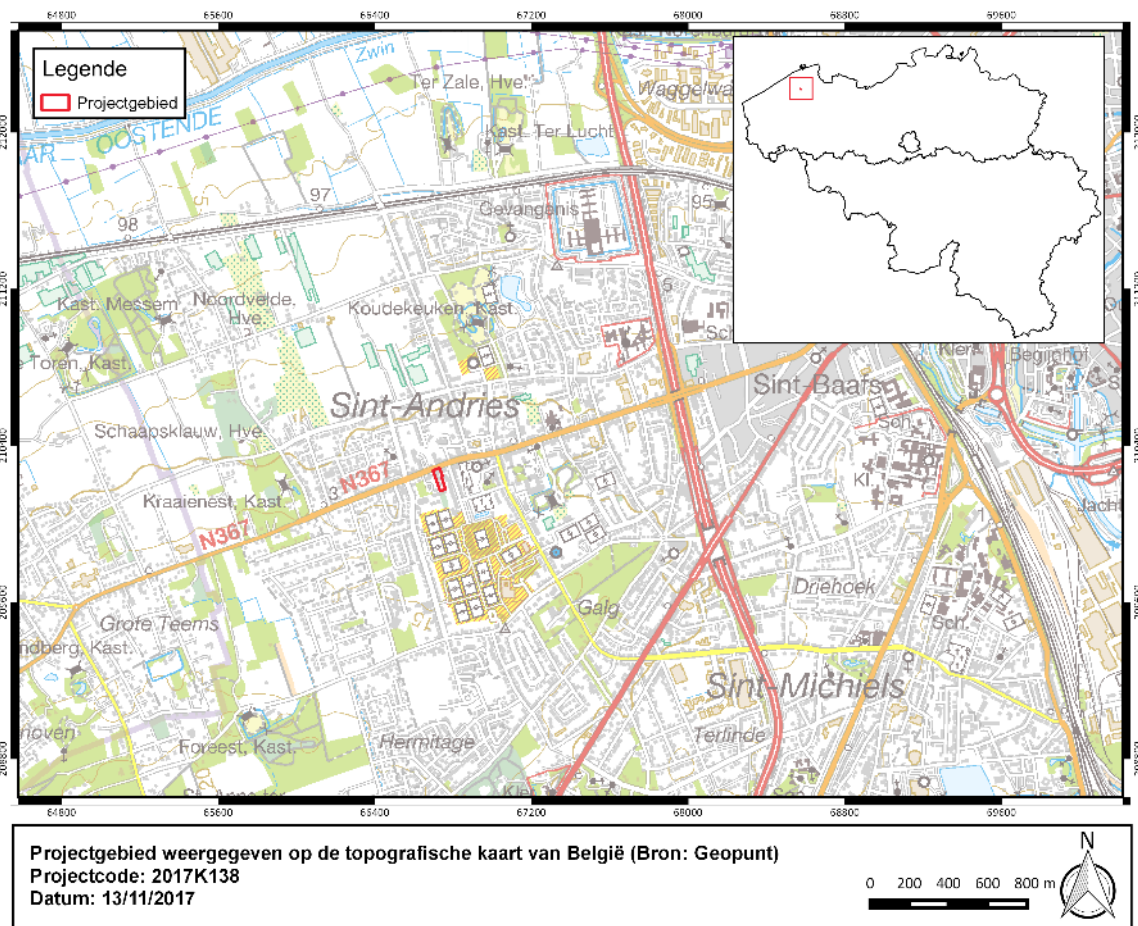
1.1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Brugge
	Deelgemeente	Sint-Andries
	Postcode	8200
	Adres	Gistelse Steenweg 8200 Brugge
	Toponiem	Gistelse Steenweg
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 66637 Y _{min} = 210165 X _{max} = 66815 Y _{max} = 210288
b) Het kadaasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Brugge, afd 27, sec D, nrs 168Z6, 168H6, 168G6, 168E6 en 168Z5 Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Onderzoekskader

Aanleiding van onderhavig bureauonderzoek vormt de geplande realisatie van appartementsgebouwen. Het projectgebied wordt in deze studie Gistelse Steenweg genoemd. Met onderhavig bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een bekrachtigde archeologienota en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van Gistelse Steenweg Sint-Andries. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Wat is op basis van de bestaande bronnen, het archeologisch potentieel van het projectgebied?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van één of meerdere archeologische sites?
- Indien niet, kan de afwezigheid van indicaties op basis van de resultaten van het bureauonderzoek verklaard worden?
- Indien wel, kan op basis van bestaande bronnen bepaald worden wat de aard, datering en bewaring is?
- Wat is de verstoringshistoriek van het plangebied en welke invloed heeft dit op het archeologisch potentieel van het terrein?
- Welke impact hebben de geplande werken op het archeologisch bodemarchief?
- Wat is het wetenschappelijk kennispotentieel van een eventueel aanwezige archeologische site?

1.2.2 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich op het gewestplan integraal in een zone bestemd als woongebied. De planlocatie situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site en noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 3564 m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.3 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

Een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is momenteel onmogelijk voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning. Het onderzoeksterrein is thans nog bebouwd. Deze bebouwing dient eerst gesloopt te worden. Daarom wordt geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij een nota wordt aangeleverd op basis van een bureauonderzoek. In dit bureauonderzoek wordt nagegaan of er op het projectgebied een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk is en of (gedeeltelijke) vrijgave mogelijk is.

1.2.4 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Gistelse Steenweg Sint-Andries werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.2.5 Geplande ingrepen en hun impact op het bodemarchief

In het verleden werd voor dit terrein reeds een archeologienota opgemaakt met ID 5953.

De enige aanpassing binnen deze archeologienota betreft een lichte wijziging van de contour van het keldervolume. Deze wijziging heeft geen invloed op het archeologisch advies.

Oppervlakte onderzoeksterrein: 3564 m²

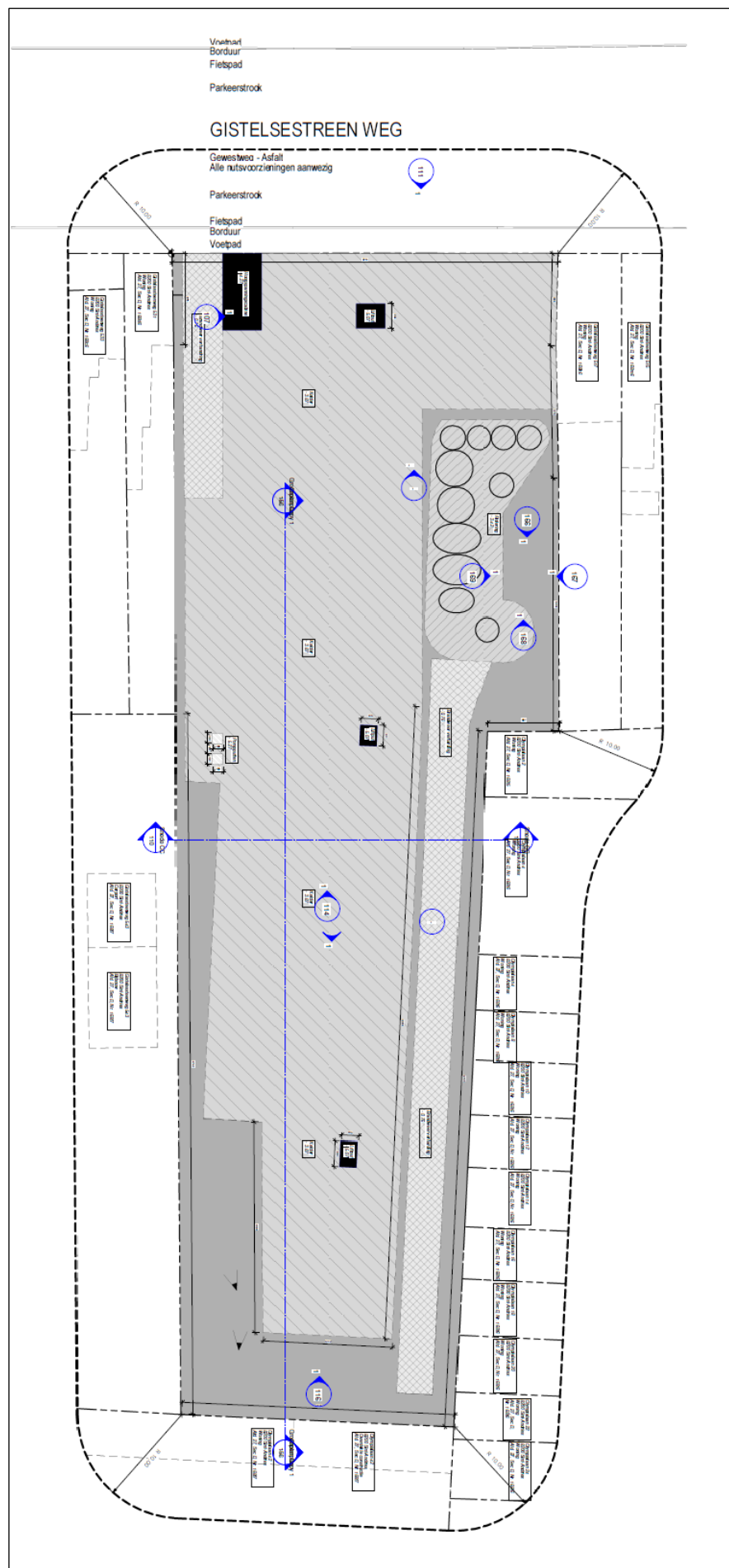
Op het terrein staan momenteel enkele woningen langs de straatkant met klassieke achterbouwen. Dieper op het terrein staan carports ingepland. De opdrachtgever heeft geen kennis van bestaande onderkelderingen of funderingswijzen.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).

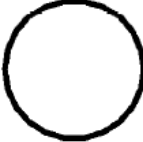
De opdrachtgever plant de aanleg van 26 appartementen die volledig onderkelderd zijn met bijhorende infrastructuur. De gebouwde volumes zullen op een gemeenschappelijke kelder staan. Alle leidingen worden zo veel mogelijk aangelegd in deze kelder. In deze zone wordt uitgegraven tot 3,87 m t.a.v. het maaiveld. Voor constructieve redenen kan dit nog dieper worden.

Rond het gebouw komt wegenis (grijze zone) en groenaanleg (groene zone). De verschillende bodemingrepen binnen de contouren van het plangebied zijn schematisch weergegeven op *Figuur 4 en Bijlage 1 – Geplande uitgravingen*.

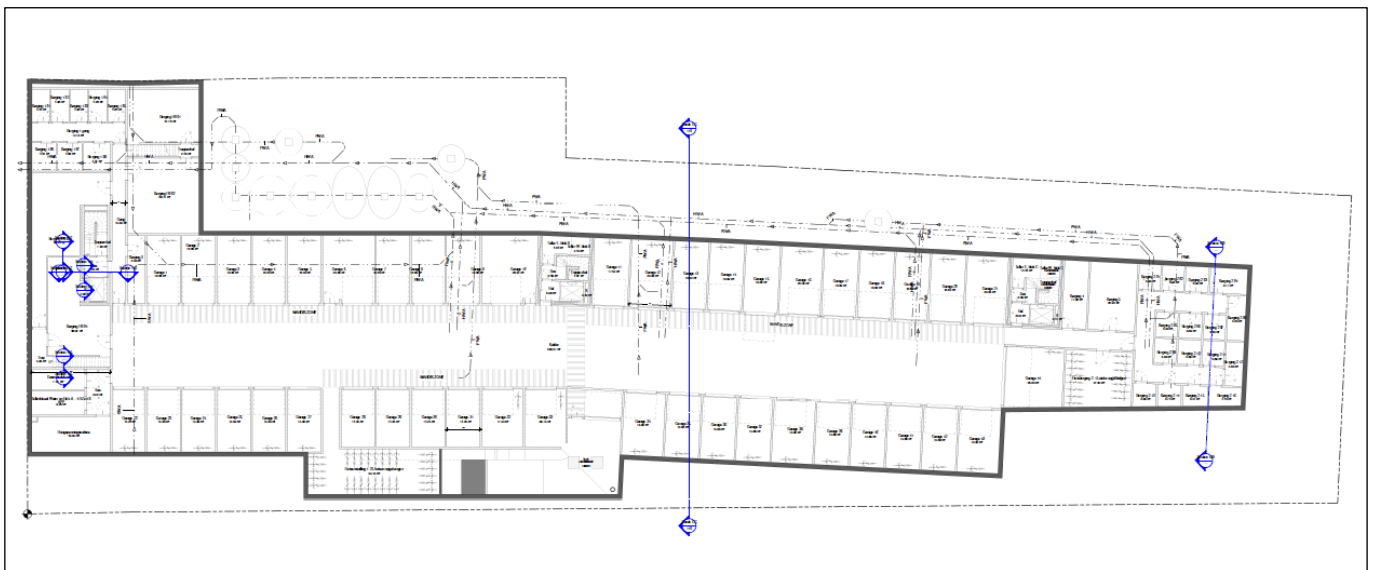

Figuur 4: Overzicht van de uitgravingen (bron: opdrachtgever). Zie tevens Bijlage 1.

LEGENDE

	ZONE KELDER (-3.42m)		RIOLERINGSPUT
	ZONE VERHARDING (-0.76m)		
	POMP PUT 1mx1m (-5.27m)		
	LIFTPUT (-5.07m)		
	ZONE RIOLERINGPUTTEN (-3.42m)		
	PERCEEL		
	GEBOUW BUREN		
	PERCEELSGRENS		

Figuur 5: Legende bij figuur 4 (bron: opdrachtgever).

Figuur 6: Contour geplande onderkeldering, zie tevens Bijlage 2 (bron: opdrachtgever).

1.2.6 Onderzoeksmethode- en strategie

1.2.6.1 Methode

Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

1.2.6.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen. De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad van het archeologische erfgoed.

Volgend kaartmateriaal werd geconsulteerd t.b.v. de aardkundige analyse van de projectlocatie:

- Tertiair geologische kaart van Vlaanderen
- Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart
- Geomorfologische kaart

1.2.6.3 Bekende archeologische vindplaatsen

Dit wijst op vindplaatsen waar de fysieke neerslag van menselijke activiteiten uit het verleden reeds werd vastgesteld en gedocumenteerd. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed geraadpleegd.

1.2.6.4 Archeologische indicatoren en cultuurhistorisch kader

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties.

Om bij deze casus inzicht te verwerven over de archeologische indicatoren in het plangebied werd onderstaand historisch kaartmateriaal geanalyseerd:

- Heraldische Kaart van het Brugse Vrije, 1597
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)
- Topografisch kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970

Op basis van dit kaartmateriaal kan het landgebruik vanaf de tweede helft van de 18de eeuw vastgesteld worden en de eventuele gevolgen ervan op het archeologisch bodemarchief ingeschat worden.

Deze gegevens werden aangevuld met informatie afkomstig uit archeologische en historische literatuur, daarnaast is ook gebruik gemaakt van data over de lokale toponymie en geschiedenis. De keuze van de bronnen is gebaseerd op graad van relevantie en toegankelijkheid.

Om het cultuurhistorische kader van het projectgebied in kaart te brengen, werd het kaartmateriaal beschikbaar op Geoportaal geconsulteerd.

1.2.6.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van de planlocatie bepaalt in belangrijke mate de gaafheid en bewaringsgraad van het archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, verslagen van bodemonderzoeken of informatie uit de aardwetenschappelijke kaarten een grote rol spelen bij het correct inschatten van de aanwezigheid en van de bewaringstoestand van de archeologische resten.

1.3 Assessmentrapport

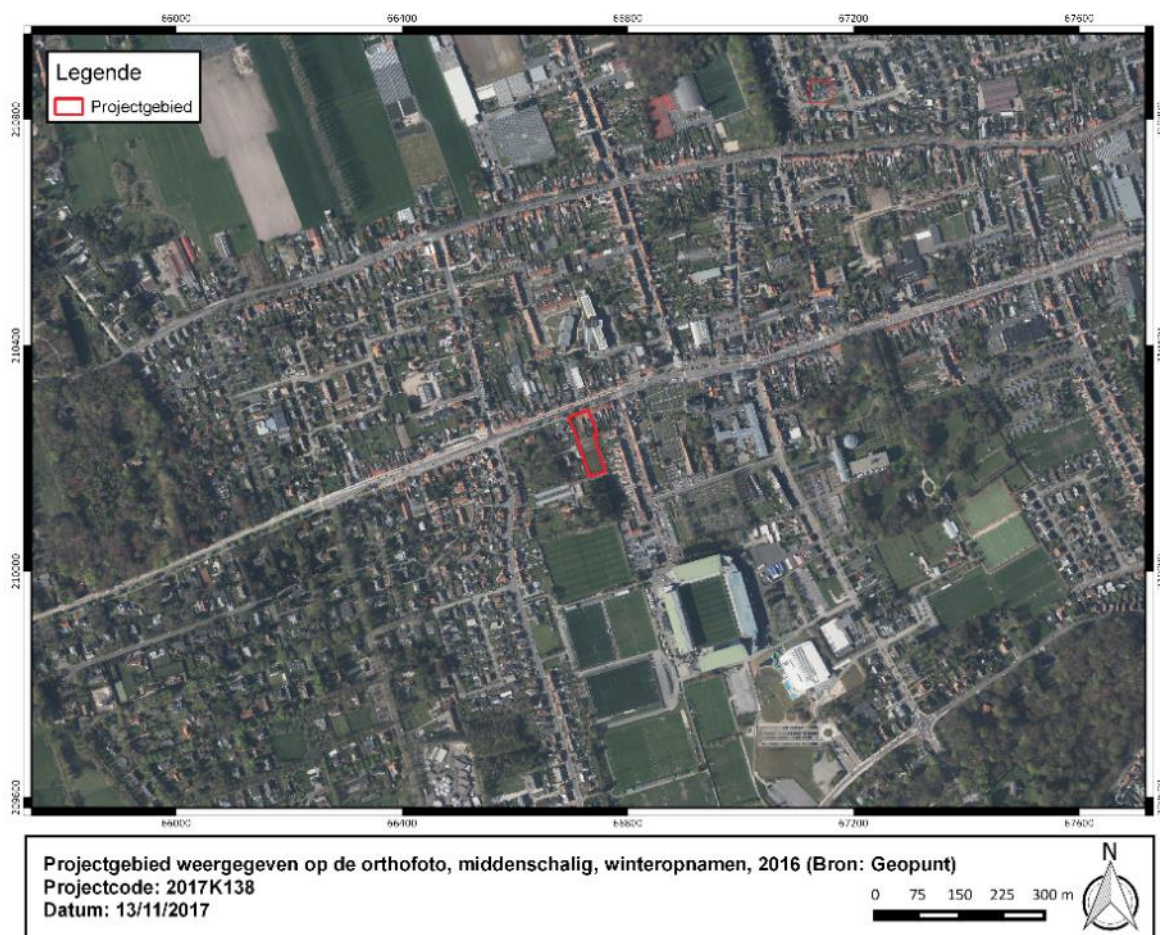
Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.3.1 Ruimtelijke situering

De gemeente Sint-Andries is een deelgemeente gelegen ten westen van de stad Brugge. Sint-Andries grenst in het zuiden aan de voormalige, zelfstandige gemeenten Sint-Michiels, Loppem en Zedelgem, in het westen aan Snellegem en Varsenare, in het noorden aan Meetkerke en in het oosten aan Brugge.

De noordzijde van de locatie grenst aan de Gistelse Steenweg. Ca. 40 meter ten oosten loopt het tracé van de Olympialaan. De Lange Molenstraat loopt 140 meter ten westen. De dorpskern van Sint-Andries situeert zich ca. 250 meter ten oosten en de stadskern van Brugge (Grote Markt) situeert zich ca. 3,7 kilometer ten noordoosten.

Figuur 7: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).

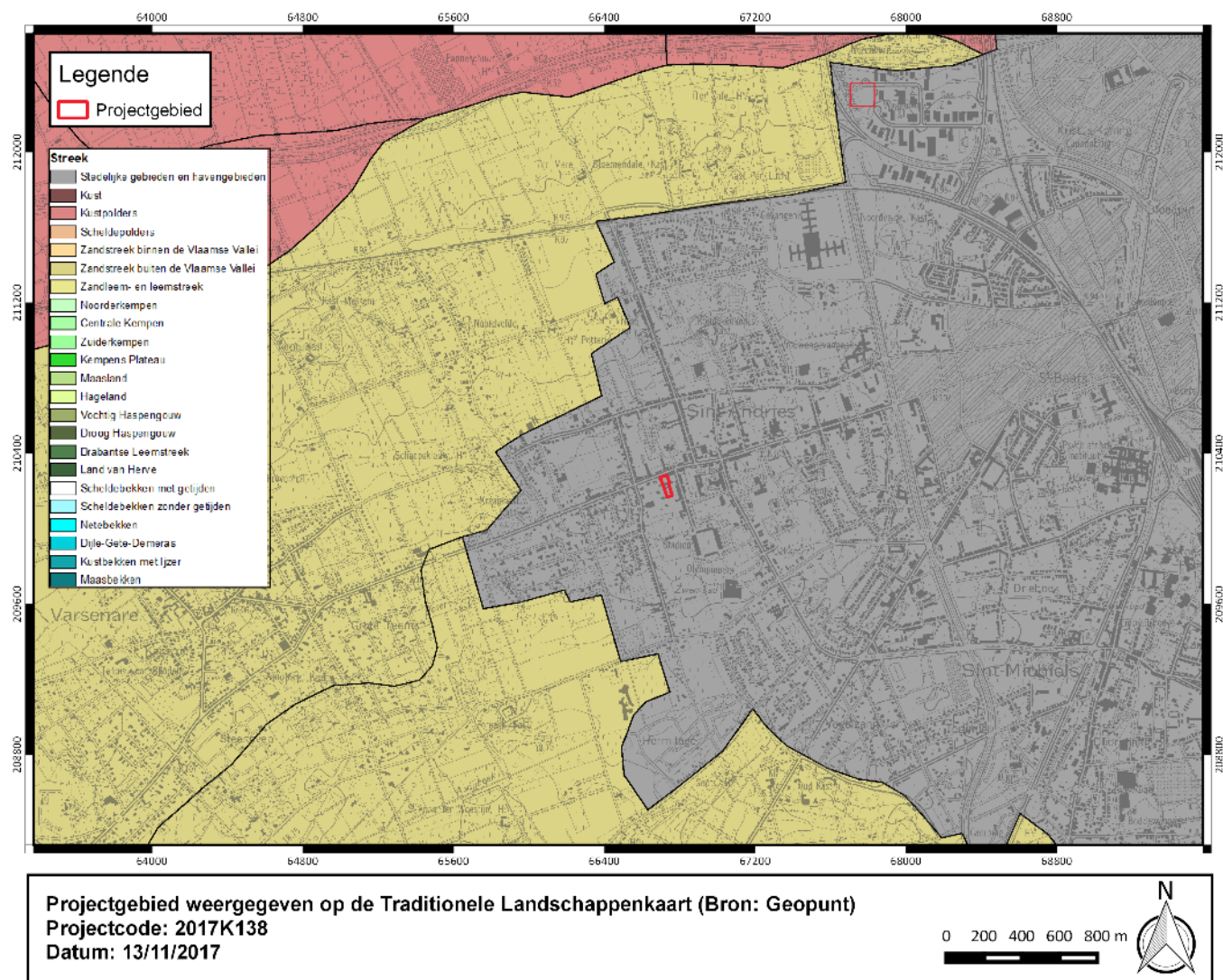
1.3.2 Beschrijving aardwetenschappelijke gegevens

Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	Informatie
Traditionele landschappenkaart	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Vlierzele (Fm. Gentbrugge)
Quartair	Type 1: eolische afzetting
Bodemtypes	OB
Potentiële bodemerosie	Geen info
Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen	Hoogte ca. 14,6 m TAW
Hydrografie	Bekken van de Brugse Polders (deelbekken: Oudlandpolder Blankenberge)

1.3.2.1 Traditionele landschappenkaart (geomorfologie)

Het onderzoeksterrein situeert zich binnen stedelijke gebieden en havengebieden.

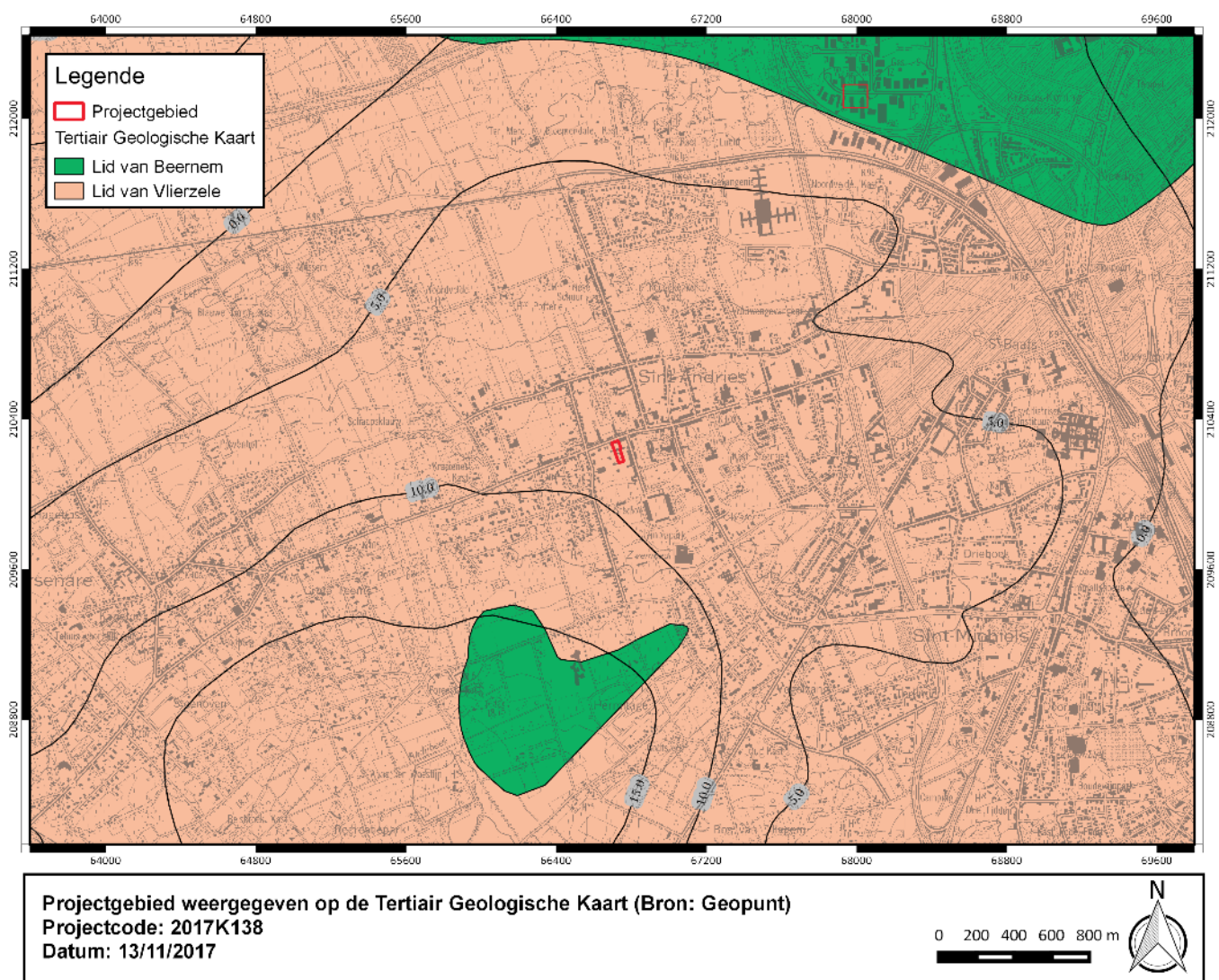
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.2 Geologie

1.3.2.2.1 Tertiair

Het projectgebied bevindt zich in het **Lid van Vlierzele** (Formatie van Gentbrugge). De Formatie van Gentbrugge bestaat uit een afwisseling van kleiige siltige en zandige mariene sedimenten met enkele macrofossielen. Het is onderverdeeld in drie leden; van oud naar jong: het Lid van Merelbeke, het Lid van Pittem en het Lid van Vlierzele.

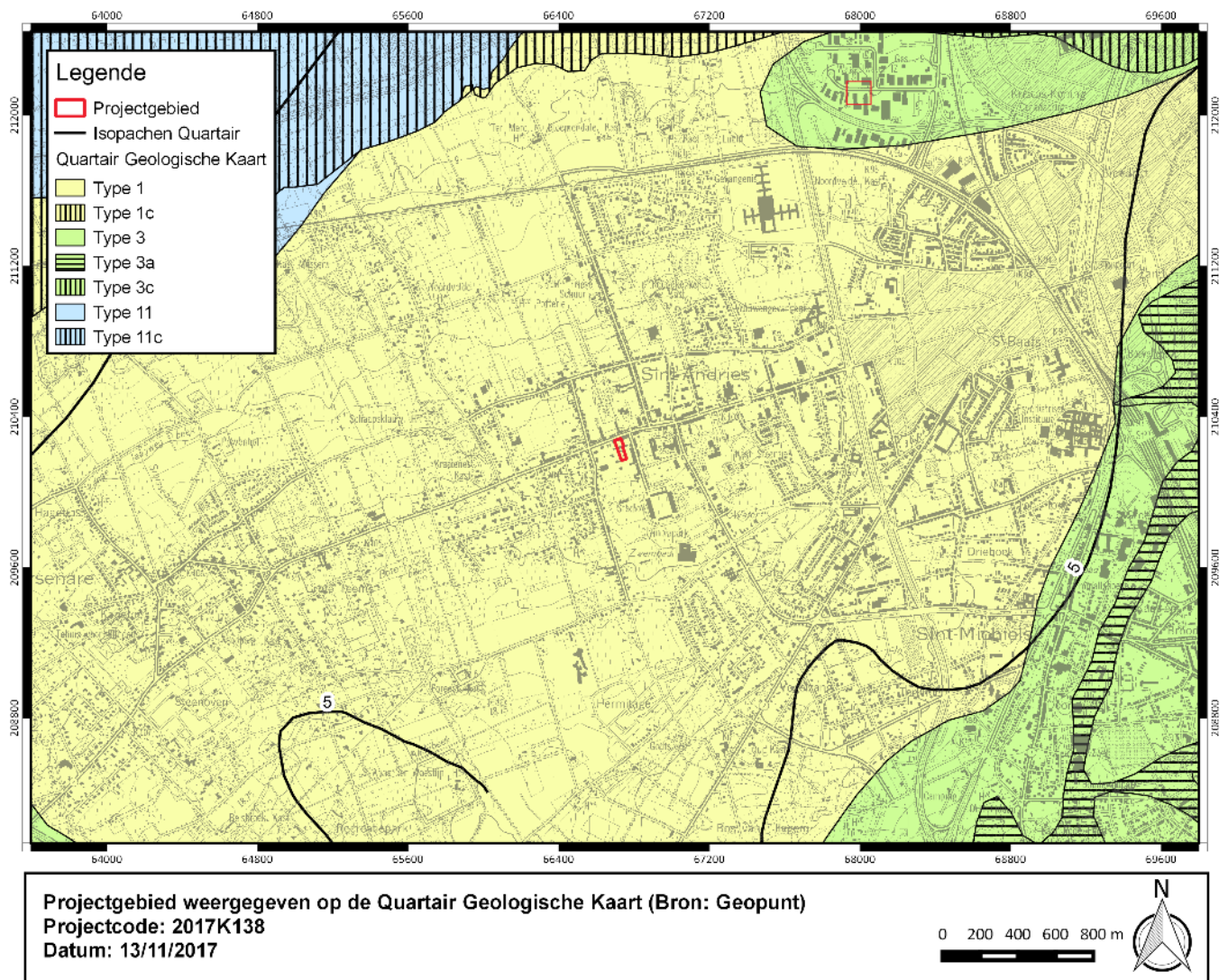
Het **Lid van Vlierzele** is een groen tot grijsgroen fijn zand dat een duidelijke horizontale of kruisgewijze gelaagdheid vertoont aan de top. Soms is het ook homogeen met veel tubulaties door bioturbatie. Deze zanden werden afgezet in een epicontinentale zee. Naar onder toe gaat het meestal over in een homogeen kleiig zeer fijn zand met kleilenzen. Bovenaan kunnen ook gedifferentieerde kleilagen voorkomen met humeuze intercalaties. De afzetting bevat slechts weinig macrofossielen. Harde zandsteenbanken komen regelmatig voor en werden vroeger plaatselijk aangewend als bouwsteen.

Figuur 9: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.2.2 Quartair

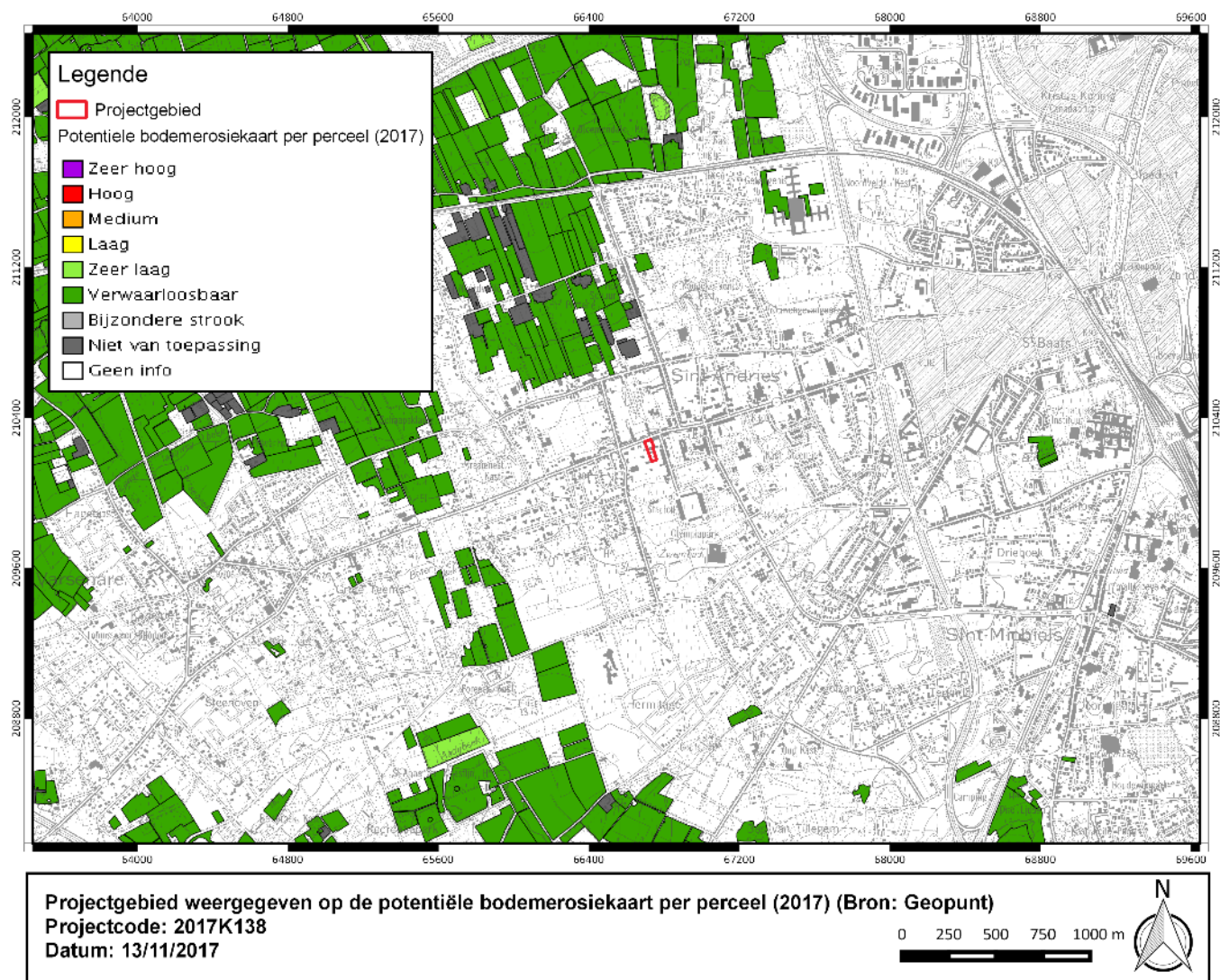
Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Figuur 10: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.3.2.3.2 Bodemerosie

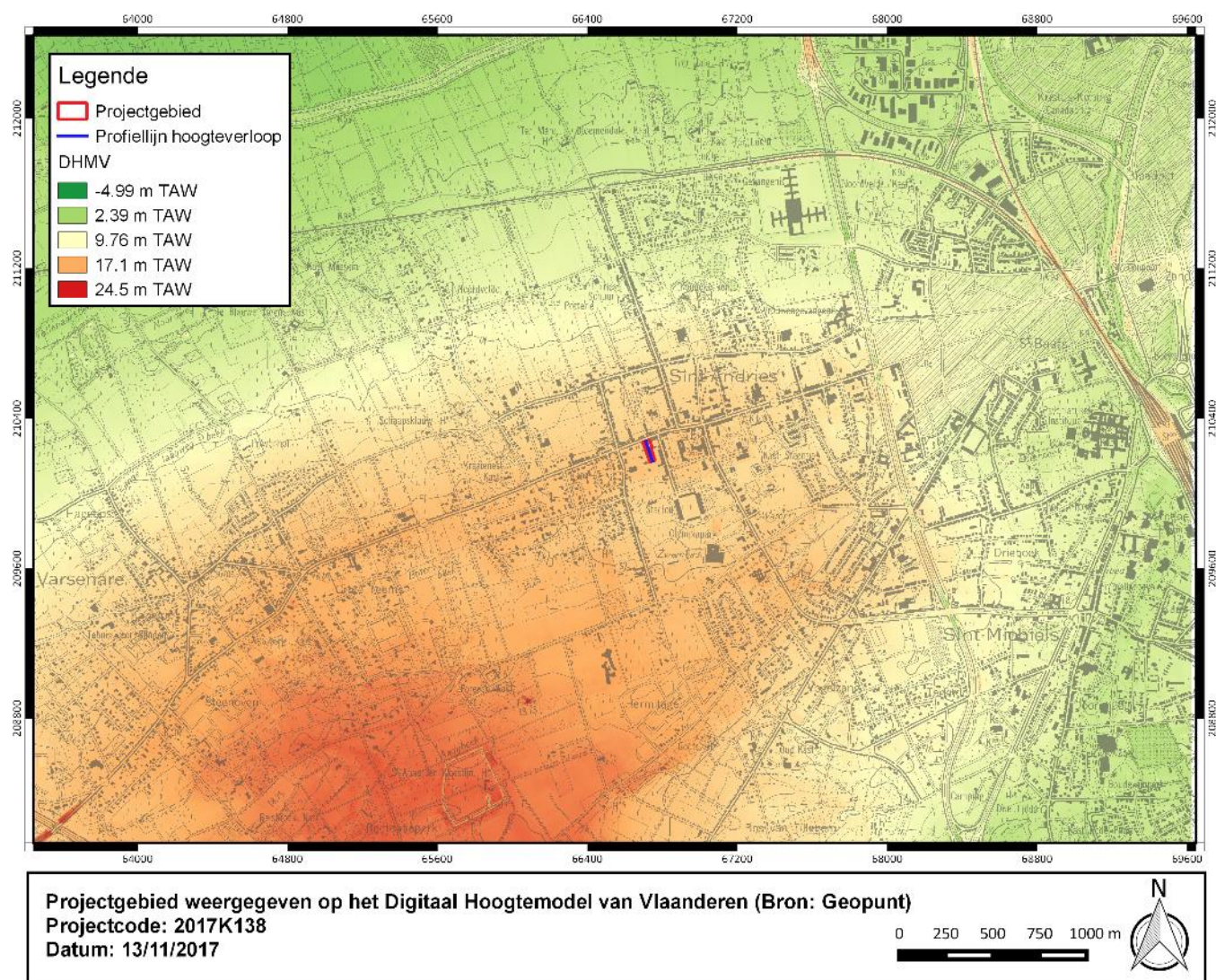
Er is geen info gekend over de potentiële bodemerosie van het projectgebied.

Figuur 12: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosie per perceel, 2017 (Bron: Geopunt).

1.3.2.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV) en hoogteverloop

Het projectgebied is gelegen op de zandrug aanwezig ten westen van Brugge. Het projectgebied zelf ligt op een hoogte van ca. 14,6 m TAW en kent een vlak verloop.

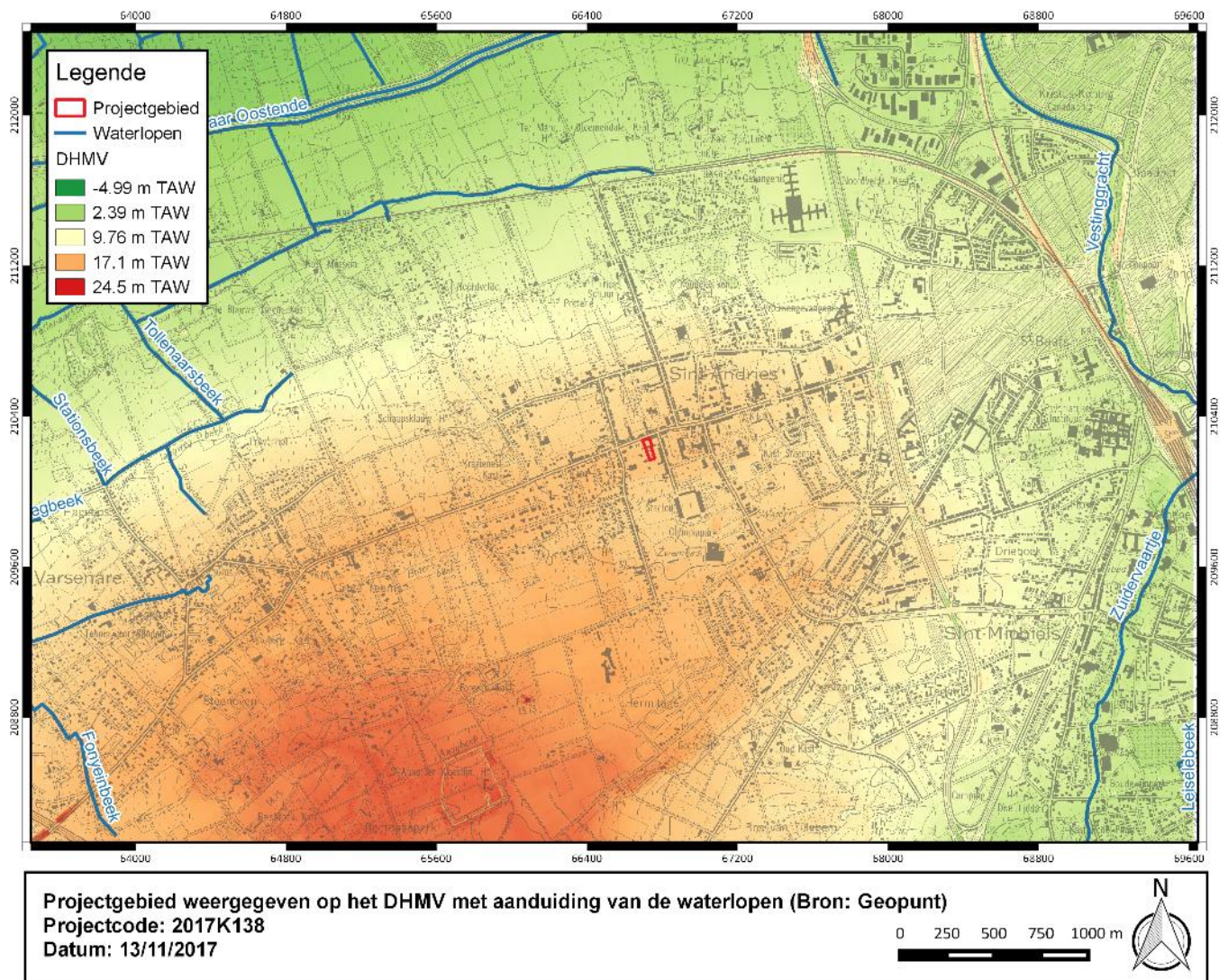
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 14: Hoogteverloop van het projectgebied (van noord naar zuid) volgens de profiellijn weergegeven op het DHMV (bron: Geopunt).

1.3.2.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het bekken van de Brugse Polders (deelbekken: Oudlandpolder Blankenberge). In de nabije omgeving stromen er geen waterlopen.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

1.3.3 Gekende archeologische waarden

1.3.3.1 Historisch en cartografisch onderzoek

1.3.3.1.1 Historische achtergrond

De oudste sporen van bebouwing binnen het grondgebied Sint-Andries kwamen aan het licht bij opgravingen 1997-1998. In de buurt van de Refuge en de Zandstraat werden artefacten en fragmenten van werktuigen teruggevonden die te situeren zijn in het neolithicum of het begin van de Metaaltijden. Putten wijzen tevens op pre-Romeinse aanwezigheid. Tevens kwamen Romeinse sporen aan het licht. Ter hoogte van de Kosterijstraat werden tevens sporen aangetroffen die te dateren zijn in de Merovingische en Karolingische periode. De domeinen beisbroek en Tudor maakten in de 7de eeuw deel uit van het kroondomein Snellegem, dat in de 9de eeuw in handen kwam van Boudewijn I. (voor meer details zie CAI)

Vanaf de stichting van de Sint-Andriesabdij in 1100 loopt de geschiedenis van Sint-Andries hier parallel mee. Deze abdij had door verwevings- en aankooppolitiek alle gronden tussen de Torhoutse Steenweg en Gistelse Steenweg in haar bezit gekregen. De 13de eeuw betekende voor de abdij een periode van belangrijke economische ontwikkelingen. De abdij was gedurende eeuwen feitelijk de grootste machtsfactor op het grondgebied, waardoor er relatief weinig bebouwing was. Ten noorden van het territorium bevinden zich oude kasteelsites.

Sint-Andries heeft zwaar te lijden onder de godsdiensttroebelen van de 16de en de 17de eeuw. Gedurende de Oostenrijkse tijd is er een periode van relatieve welvaart. De Gistelse Steenweg wordt rond 1775 aangelegd (verbreden, rechte trekken en verhard) en voorzien van twee bomenrijen. Tot het midden van de 19de eeuw was Sint-Andries een hoofdzakelijk agrarische gemeente (in het noorden) met een rijke bebouwing (in het zuiden). De bewoningskernen concentreerden zich rond de kerk van Sint-Andries en de kerk van Sint-Baafs. Industriële activiteiten waren beperkt en op de voorziening van Brugge gericht.

In 1973 werd ten zuiden van het onderzoeksterrein het Jan Breydelstadion aangelegd met omliggende infrastructuur.

1.3.3.1.2 Historische kaarten

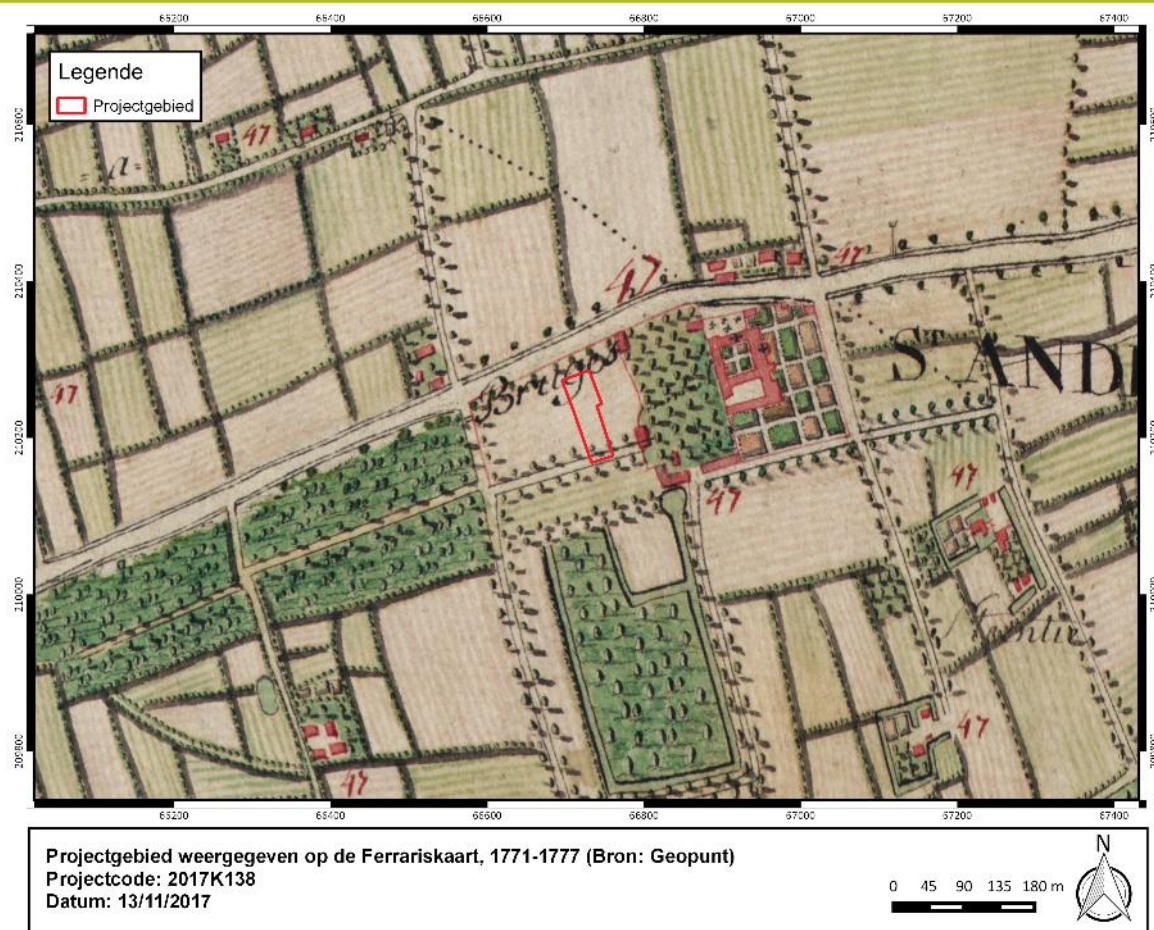
Op de Heraldische Kaart van het Brugse Vrije is het verloop van de huidige Gistelse Steenweg reeds duidelijk waarneembaar. Precies ten oosten van het onderzoeksterrein situeert zich de dorpskerk van Sint-Andries.

Op de Ferrariskaart is het onderzoeksterrein quasi volledig gekarteerd als akkerland. Het plangebied situeert zich precies ten westen van het kerkgebouw van Sint-Andries. Tussen het kerkgebouw en het plangebied situeert zich een boomgaard. Ten noorden grens het onderzoeksterrein aan een met bomen omzoomde weg waarvan het verloop overeenkomt met dat van de huidige Gistelsesteenweg. Tevens grenst de zuidzijde aan een weg, die thans is verdwenen.

Ten zuiden van het plangebied situeert zich een rechthoekige dubbele omwalling die mogelijk het restant vormt van een site met walgracht.

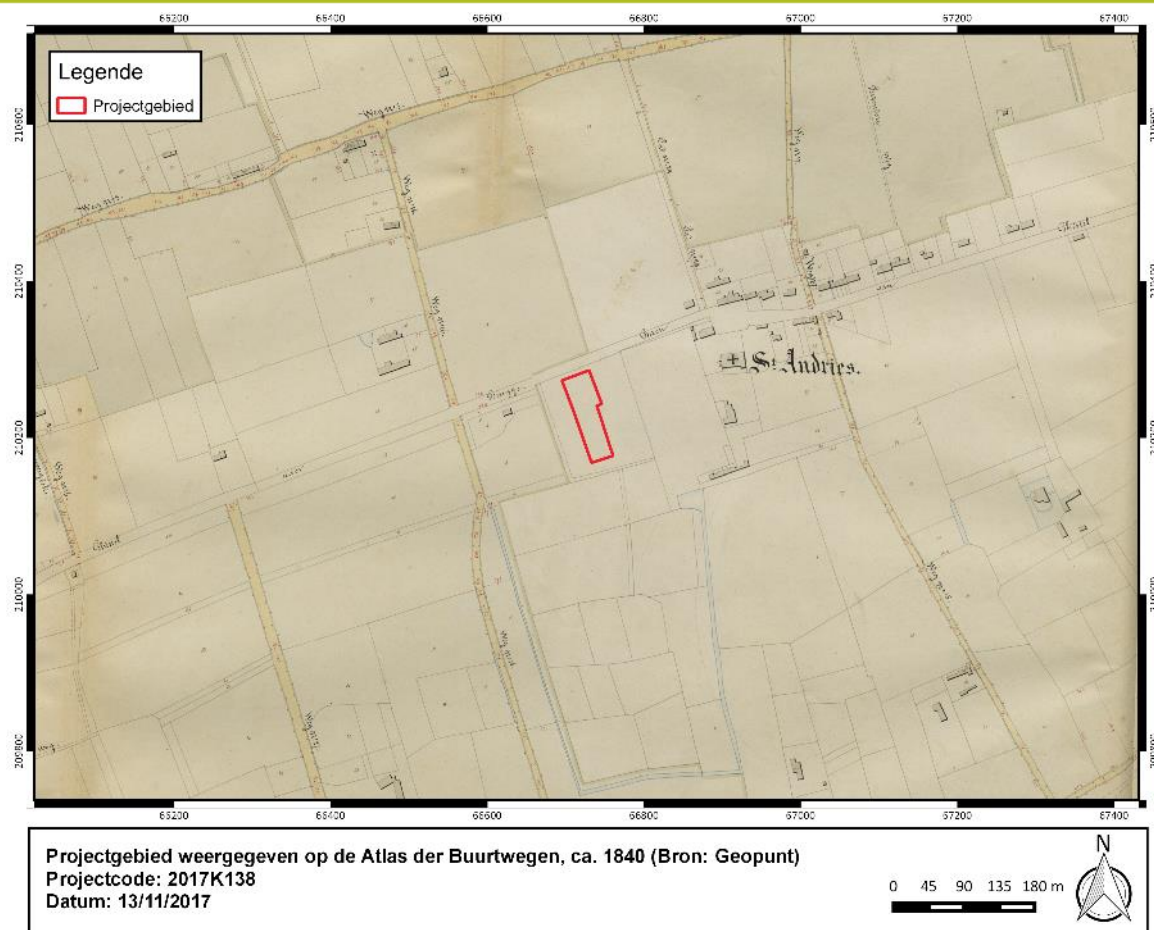

Figuur 16: Heraldische Kaart van het Brugse Vrije van Pieter Claeissens, 1597 (Bron: Kaartenhuis Brugge).

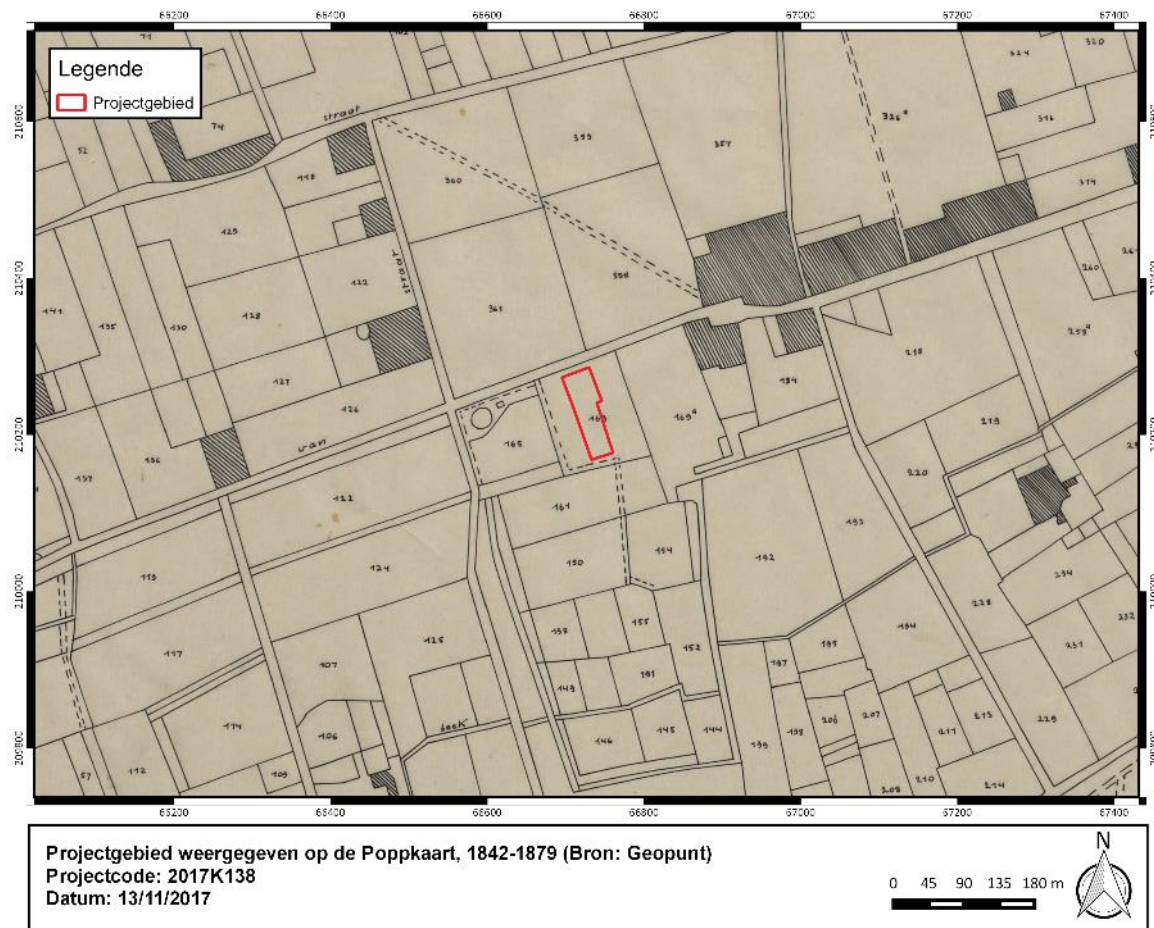

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

De Atlas der Buurtwegen geeft geen bebouwing weer ter hoogte van het plangebied. Ten zuiden situeert zich een rechthoekige contour die mogelijks het restant van een site met walgracht betreft. De kerk van Sint-Andries situeert zich ten westen van het onderzoeksterrein. De Poppkaart vertoont een gelijk beeld.

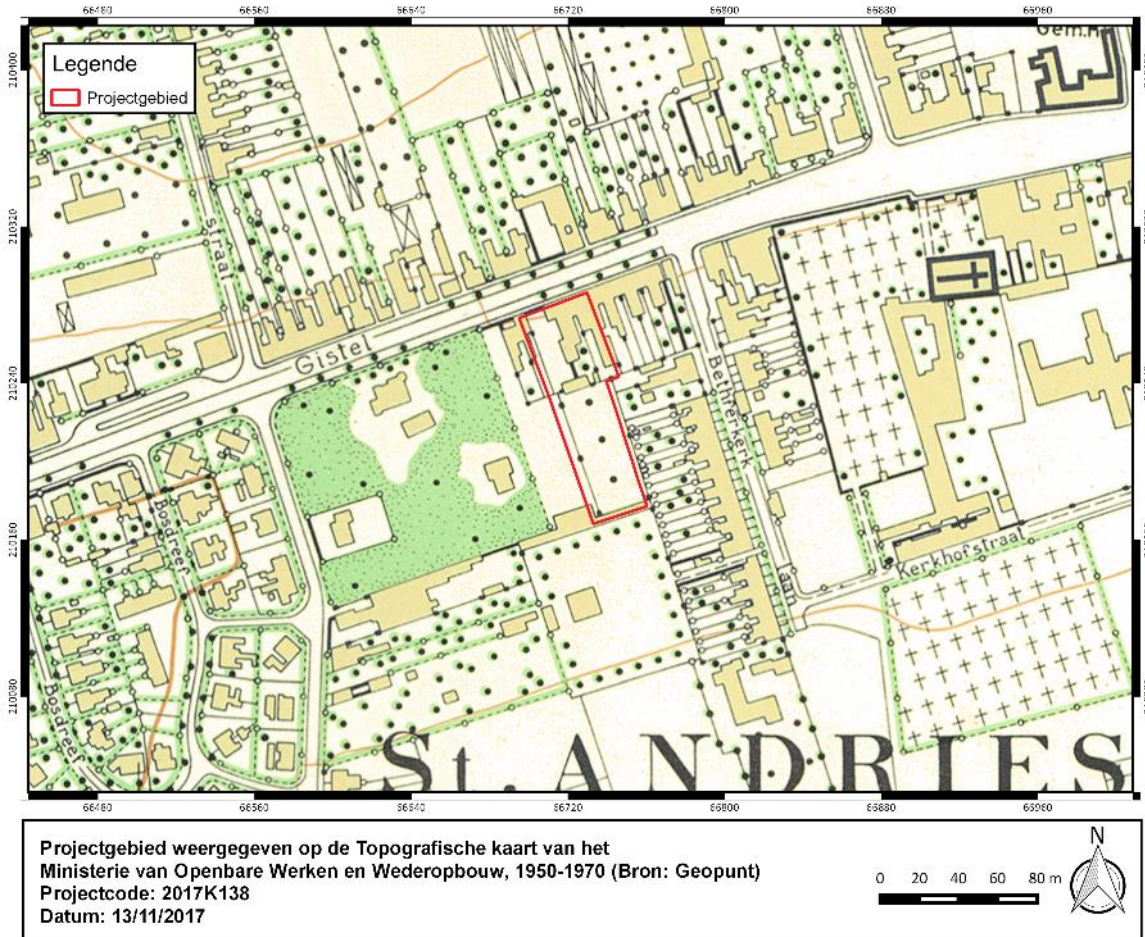

Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

Op de Ministeriekaart is er een duidelijke toename in bebouwing zichtbaar zowel binnen als in de omgeving van het onderzoeksterrein. De noordzijde van het plangebied is bebouwd, in het zuidelijk deel is vegetatie waar te nemen in de vorm van boomgroei. Het noordelijk deel van het plangebied grenst aan de huidige Gistelse Steenweg.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).

1.3.3.1.3 Huidige gebruik en verstoringen

Er is een beperkte evolutie in het bodemgebruik binnen de contouren van het plangebied. Op het noordelijk deel van het onderzoeksterrein staan momenteel een aantal woningen met klassieke achterbouw. Centraal binnen het terrein staan carports. Het overige deel van het terrein bestaat grotendeels uit tuingebied (grasland). Langsheen de westzijde loopt een inrijlaan.

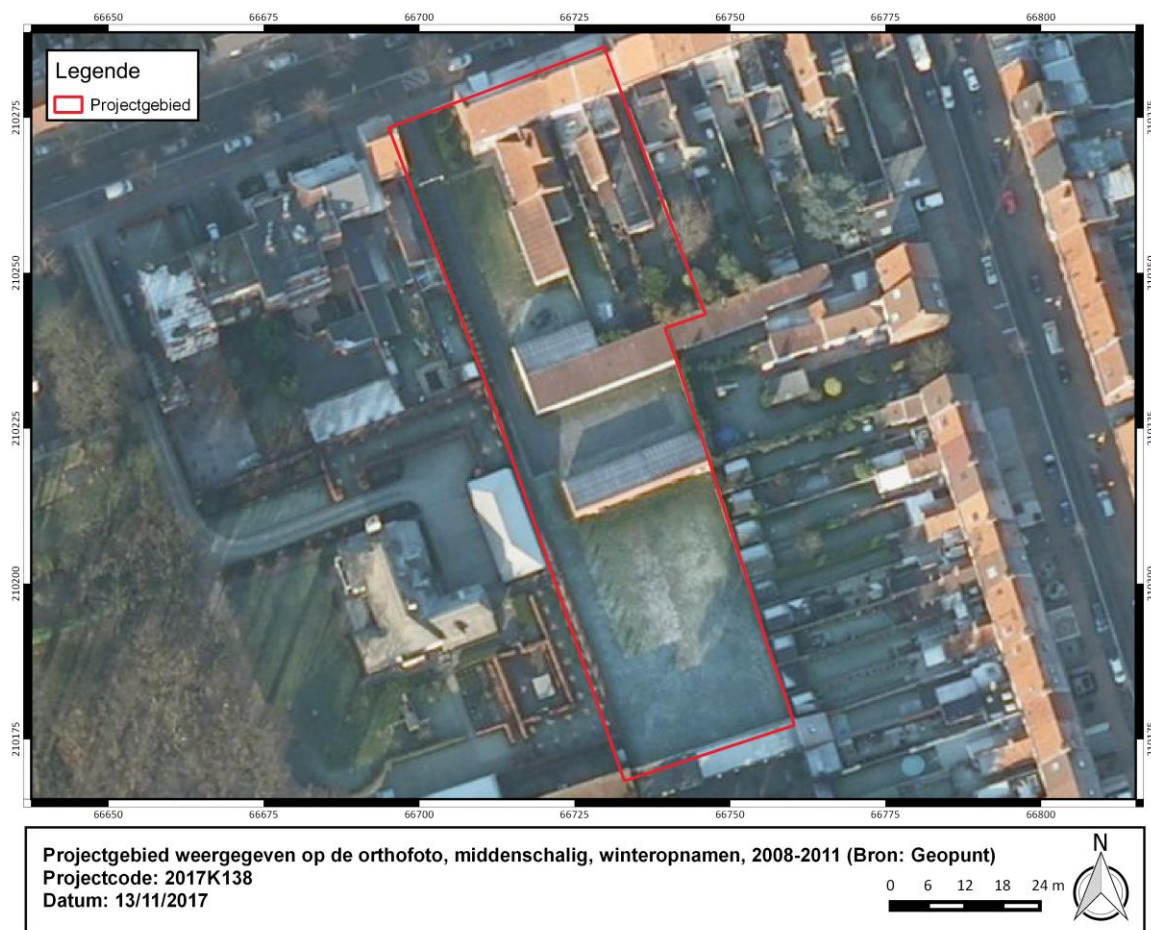
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

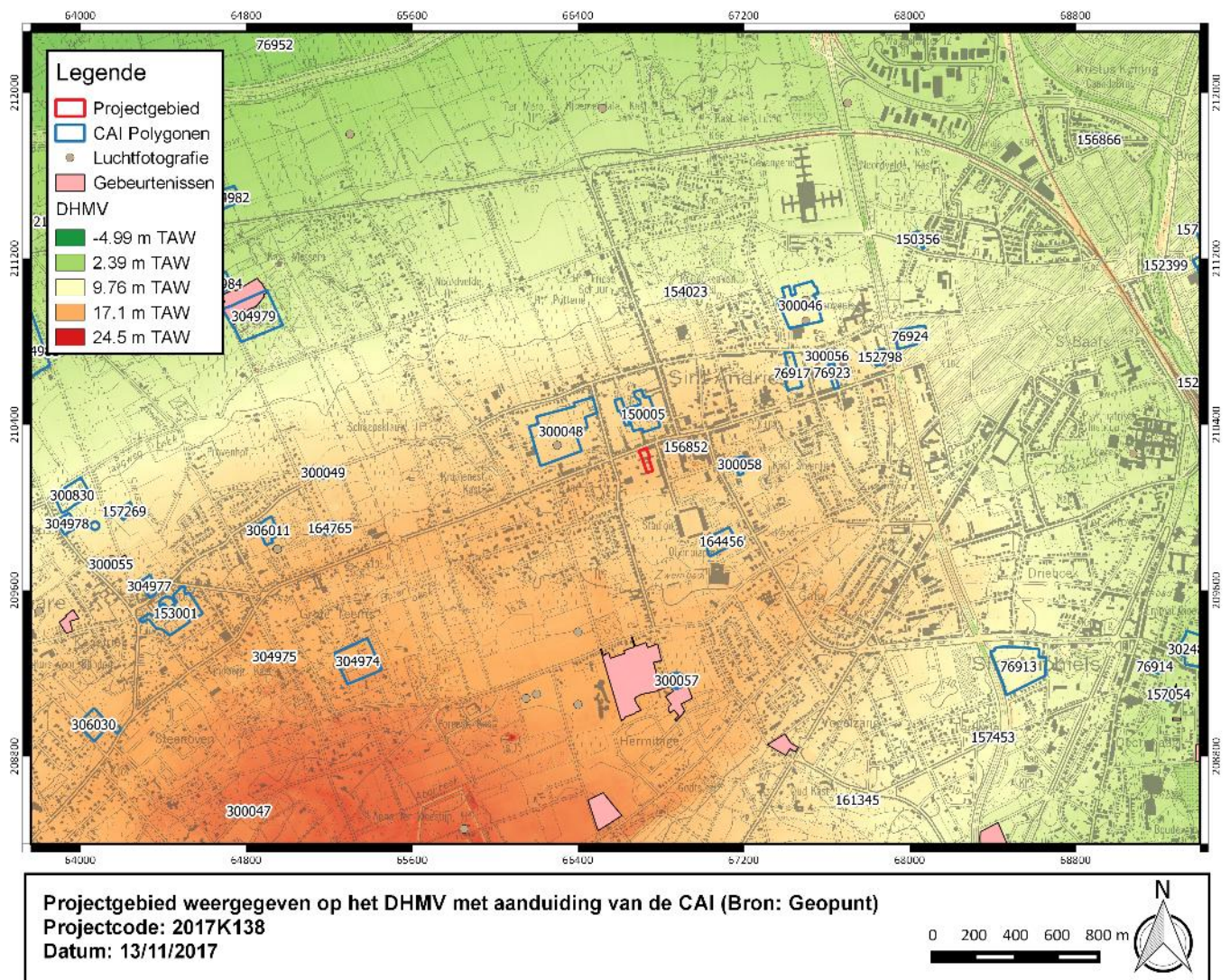

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt).

1.3.3.2 Beschrijving van de gekende archeologische waarden

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

De jongste jaren wordt langs de Zandstraat in Sint-Andries op systematische wijze preventief archeologisch onderzoek uitgevoerd. Na de grootschalige opgravingen achter de refuge, verplaatste het onderzoek zich in 1997 naar de geplande verkaveling Molendorp, zowat 1500 meter meer westwaarts, en precies ten noordwesten van het huidige plangebied (CAI 300048). Ook werd door de Brugse Stedelijke Archeologische Dienst onderzoek uitgevoerd aan de andere zijde van de Korte Molenstraat (ten noorden van het onderzoeksterrein, CAI ID 15005).

CAI ID: 15005 - De aangesneden sporen beperken zich niet tot de vroege middeleeuwen. Evenals bij het onderzoek achter de Refuge dateren de oudste sporen *in situ* uit de bronstijd. Het gaat hierbij steeds om structuren die verband houden met de watervoorziening. Duidelijke plattegronden van gebouwen ontbreken voorsnag voor deze periode. In de aanpalende deelgemeente Varsenare en ter hoogte van de Expressweg werden wel monumentale funeraire structuren geattesteerd. Uit de Romeinse tijd dagtekt een klein grafveld met crematies. Dergelijke rechthoekige monumenten komen vaker voor in deze uithoek van de civitas Menapiorum. De overige Romeinse sporen zijn off site-fenomen die goed aansluiten bij wat aangetroffen werd in de verkaveling Molendorp.

De vroegmiddeleeuwse nederzettingssporen aangesneden bij het onderzoek in de Kosterijstraat sluiten tevens goed aan bij de vondsten vastgesteld ter hoogte van de verkaveling Molendorp. Er zijn veel overeenkomsten met Angelsaksische bouwwerken. De Angelsaksische invloeden wijzen mogelijk op de aanwezigheid van een andere bevolkingsgroep in het kustgebied.

Beide sites (300048 en 15005) wijzen op het belang van de vroegmiddeleeuwse *Landnahme* in het gebied. Het gebied zou later deel uitmaken van het koninklijke domein van Snellegem. Nog voor 941 zou het afgescheiden worden van het kerngebied van de fiscus en de bakermat vormen voor het domein van Straten. Bij de keuze van de vestingplaats zal de ligging langs de Zandstraat van aanzienlijk belang zijn geweest. Het is onduidelijk wat later met de nederzetting is gebeurd. In de noordwestelijke hoek zijn wel enkele vondsten uit de volle middeleeuwen vastgesteld maar het is onzeker of deze met rechtstreekse continuïteit in verband zijn te brengen.¹

Voor het onderzoeksgebied werden in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed in de nabije omgeving volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld:

I. Archeologische vindplaatsen

Opgraving

150005	Opgraving (1996, 2008); NK: 15 meter Steentijd: vuursteenvondsten Metaaltijden: waterput - een aantal grote en diepe structuren die instonden voor de watervoorziening – kleine paalsporen in verband te brengen met resten van een bewoningssite – resten van een mogelijke voorraadkuil Midden-Romeinse tijd: 2 brandrestengraven (opgraving 1998) - klein grafveldje met brandrestengraven (opgraving 2001) - Gracht met 2 loodrechte vertakkingen (opgraving 2008) - resten van een mogelijke poel – kuilsporen - Vroege middeleeuwen: 2 tracés van aarden wegen (einde vroege middeleeuwen - begin volle middeleeuwen) (opgraving 1997) – nederzettingssporen - Afvalkuil met een aantal sterk gecorrodeerde voorwerpen: o.a. gordelgarnituur en een zwaard - 4-palige spieker (opgraving 2008) - gracht- en greppelsporen (in de Merovingische tijd stonden ze in voor de oppervlakkige afwatering) – aardewerk – 2 glazen kralen en fragmentjes glazen vaatwerk - stukken van maalstenen in zgn. tephriet of Eifelbasaltlava – slakkig materiaal – 2 sleutels –sikkel en een mes met ingelegde versiering Merovingische periode: 4-tal houtbouwplattegronden (eenschepig en wellicht voorzien van een zadeldak) (opgraving 2008) en ook kuilen, grachten en greppels: bewoningskern Karolingische periode: 4-palige spieker (opgraving 2008) - Huisplattegrond (opgraving 1997)
--------	---

¹ Hillewaert, B. & Hollevoet, Y. 2006: Andermaal Romeins en vroegmiddeleeuws langs de Zandstraat te Sint-Andries/Brugge (prov. West-Vlaanderen), *Relicta. Archeologie, Monumenten- en Landschapsonderzoek in Vlaanderen* 1, pp.133-134

	Bron: Hillewaert, B. & Hollevoet, Y. 2006: Andermaal Romeins en vroegmiddeleeuws langs de Zandstraat te Sint-Andries/Brugge (prov. West-Vlaanderen), Relicta. Archeologie, Monumenten- en Landschapsonderzoek in Vlaanderen 1, 121-140. & Hillewaert, B., Huyghe, J. & Van Besien, E., 2008. Opgravingen in de tuin van WZC Fabiola. Interim rapport.
300046	Opgraving (1995); NK: 15 meter Onbepaald: enkele schrabbers, fragmenten van gepolijste bijlen, pijlpunten of lemmers Late ijzertijd: dubbele houten waterput Romeinse tijd: poel – omgrachte nederzetting met hoofdgebouwen – 5 brandrestengraven – Romeinse tijd – waterput – aardewerk in verspreide concentratie Midden-Romeinse tijd: aardewerk Karolingische periode: nederzetting - esten van een uitgestrekte nederzetting die zich opsplijt in twee grote kernen, onderling verbonden door een vrij opmerkelijk grachtencomplex westelijke sector: resten van een erf, plattegronden van zeker drie hoofdgebouwen van het drieschepige type en een groot aantal vierkante configuraties met vier palen afkomstig van spijkers of hooimijten - oostelijke kern: resten van een waterput met vlechtwerk en paalkuilen Volle middeleeuwen: boerderijcomplex 16de eeuw: houten doodskist- geïsoleerde kuil die fragmenten bevatte van tenminste tien glazen flessen, waaronder verschillende met een Brugs loden ijkmerk Bron: Hollevoet, Y. & Hillewaert, B. 2002: Het archeologisch onderzoek achter de voormalige vrouwengevangenis Refuge te Sint-Andries/Brugge (prov. W. VI). Nederzettingssporen uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen, Archeologie in Vlaanderen VI, 191-207.
300048	Opgraving (1997): NK: 15 meter Paleolithicum: lithisch materiaal Romeinse tijd: aardewerk – enkele scherven van bekers in groenig glas, mantelspelde, natuursteen – brokken van tegulae en imbrices – organisch materiaal – tracés van greppels en grachten – er waren enkele sporen van rechthoekige kuilen die mogelijk resten bevatten van vergane inhumaties – waterput – watervoorziening – vlakgraf – 2 Romeinse gebouwplattegronden Vroege middeleeuwen: waterput - 2 duidelijk te onderscheiden nederzettingencomplexen, beide grotendeels omringd door grachten en greppels Volle middeleeuwen: verschillende poelders

	Bron: Hillewaert, B. & Hollevoet, Y. 2006: Andermaal Romeins en vroegmiddeleeuws langs de Zandstraat te Sint-Andries/Brugge (prov. West-Vlaanderen), Relicta. Archeologie, Monumenten- en Landschapsonderzoek in Vlaanderen 1, 121-140.
306011	Opgraving (1995); NK: 15 meter Steentijd: lithisch materiaal Midden-Bronstijd: restanten van een vroegere grafheuvel, circulair spoor Late Bronstijd: Ovale structuur met huneuze vulling, mogelijk de restanten van een poel. Late IJzertijd: Gracht die over 20 m kon gevolgd worden (ten noordoosten van het circulaire spoor). – nederzetting; paalsporen, drie rechthoekige structuren, vondstenconcentratie aardewerk (ruim aantal in prehistorische technieken) Vroeg-Romeinse tijd: hoeve - greppeltje, rechthoekig en tweeschepig gebouwplattegrond (vermoedelijk met zadeldak), tweeschepig gebouw, kuil, gracht- of sloottracés en waterput. Merovingische periode: nederzetting - Houten constructies: eenschepige woonhuizen, stallingen, opslag- en/of werkplaatsen. - Greppels en grachten, kuilen, resten van 17 houten waterputten en een gedempte poel. – aardewerk, glas, onbewerkte natuursteen, ijzeren voorwerpen, bronzen en koperen mantelspelden, Romeins bouwpuin en organisch materiaal – Grafzone Volle middeleeuwen: Karrensporen, min of meer parallel met de vroegmiddeleeuwse gebouwplattegronden. - Twee grote paalkuilen met een duidelijk paalspoor, vermoedelijk van een drieschepig gebouw. Late middeleeuwen: grachtstructuur Nieuwe tijd: Enkele ronde of vierkante structuren, waar in het verleden vermoedelijk fruitbomen zijn aangeplan 20ste eeuw: Oorlogshelm van een type dat zowel in WO I als in WO II door het Belgische leger werd gebruikt. Bron: Hollevoet, Y. 2002, d'Hooghe Noene van midden Bronstijd tot volle middeleeuwen. Archeologisch onderzoek in een verkaveling langs de Zandstraat te Varsenare (gem. Jabbeke, prov. West-Vlaanderen), in Archeologie in Vlaanderen, VI, p. 161-189.

Mechanische prospectie

76913	Mechanische prospectie (2004); NK: 15 meter Late middeleeuwen: Talrijke laatmiddeleeuwse en recentere grachten. In het verleden was het gebied dus niet zo vlak als nu. Er werden talrijke zanruggen en depressies aangesneden. Nederzettingssporen werden niet aangetroffen.
-------	---

	Bron: Hillewaert, B., Verslag van het proefonderzoek aan de Xaverianenstraat in Brugge (Raakvlak, Dossiernr. 04/19).
76917	Mechanische prospectie (2006); NK: 15 meter Onbepaald: aardewerk (handgevormd) Bron: Van Besien, E. 2006, Verslag van het proefonderzoek aan de Hubrecht De Crookstraat in Sint-Andries, Brugge (Raakvlak, Dossiernr. 06/180).
76923	Mechanische prospectie (2004); NK: 15 meter Bronstijd: Cirkelvormige gracht, maakt vermoedelijk deel uit van een groter grafveld aangezien er in de omgeving nog grafheuvels werden aangetroffen (Hoek Expresweg - Gistelsesteenweg en aan overkant). Romeinse tijd: Grafveld met vermoedelijk gedeelte van het grondplan van een houten gebouw. Het grafveld omvat een 7-tal graven, zgn. brandrestengraven (crematie). Vroege middeleeuwen: Waterput en enkele greppeltjes. Uit deze periode werden in de Zandstraat verschillende belangrijke vondsten gedaan. Bron: Van Besien, E., Verslag van de opgraving in de Zandstraat in Sint-Andries, Brugge (Raakvlak, Dossiernr. 04/46).
76924	Mechanische prospectie (2003); NK: 15 meter Vroege Bronstijd: Grafheuvel Bron: Hillewaert, B. & Hoorne, J. 2006: Een tweede en derde bronstijdgrafheuvel te Brugge-Sint-Andries - Expressweg (prov. West-Vlaanderen), Lunula. Archaeologia protohistorica XIV, 105-110.
150356	Mechanische prospectie (2007); NK: 15 meter Late middeleeuwen: enkele greppels en grachten (uit de sporen kwam wat 14de/17de eeuws aardewerk) --> het gaat bijna uitsluitend om off-site sporen Bron: s.n., 2007. Brugge, Sint-Andries, Legeweg. Dossiernr 2007/031. Proefsleuvenonderzoek, onuitgegeven rapport.
153001	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Vroeg-Romeinse tijd: oncentraties aan paalgaten, kuil met diameter 1,6 meter met veel Romeins materiaal – centraal spoor met heel wat houtskool en verbrande leem – waterput met voornamelijk handgevormd aardewerk – twee grachten Bron: Decraemer, S., Hillewaert, B., Huyghe, J. & Van Besien, E. 2011: Raakvlak Jaarverslag 2010, onuitgegeven rapport, p.47-48.
157269	Mechanische prospectie; NK: 15 meter Onbepaald: gracht – paalsporen – in één van de paalgaten: Romeins aardewerk

	Bron: Van Besien, E. 2011: Jabbeke, Varsenare, Hof van Straten tennisterreinen, onuitgegeven rapport Raakvlak.
164456	Mechanische prospectie (2012); NK: 15 meter Late middeleeuwen: greppel met aardewerk Nieuwe tijd: greppels en kuilen Bron: De Smaele B., Pieters H., Krug C. 2012: Brugge-Olympiapark, Archeo Rapport 31, Gent.
164765	Mechanische propsectie (2012); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: enkele grachten Bron: Verwerft D., Lambrecht G. 2012: Resultaten archeologisch proefonderzoek De Manlaan 12, Brugge.
300057	Mechanische prospectie (1996); NK: 250 meter Romeinse tijd: waterput – watervoorziening - plattegrond met 4 zware paalkuilen en een aantal kleinere - tracés van greppels en grachtjes, waarvan enkele haaks op elkaar staande greppels een kleine zone lijken te begrenzen Merovingische periode: naast grachttracés en waterputten vooral paalsporen, paalkuilen en standgreppels. Op basis van oversnijdingen zijn tenminste drie grote fasen te onderscheiden. Bron: Hillewaert B. e.a. 2011, Op het raakvlak van twee landschappen. De vroegste geschiedenis van Brugge, Brugge.

Controle van werken

76914	Controle van werken; NK: 15 meter Mesolithicum: haardkuil – silexvondsten Bron: Hillewaert, B. 2003, Verslag van de prospectie aan de Boomgaardstraat in Brugge (Raakvlak, Dossiernr. 03/01)
156852	Controle van werken (1956); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: kerk - enkele baksteengraven, onder meer één beschilderd met rode kruisen en een ander met de afbeelding van O. L. Vrouw, Kristus op het kruis, engelen
157453	Controle van werken (2007); NK: 15 meter 17 ^{de} eeuw: kasteel Bron: Raakvlak
300055	Controle van werken (1992); NK: 150 meter Late middeleeuwen: aardewerk - Oorspronkelijk afkomstig uit de vullingspakketten van een gracht.

	Bron: Hollevoet, Y. 2002, Waar Jabbeek en Zandstraat elkaar kruisen. Archeologische waarnemingen en vondsten in het Jabbeekse, in: Brugs Ommeland, 42/1, p. 32-54.
300056	Controle van werken (1996); NK: 15 meter Romeinse tijd: Enkele paalkuilen vermoedelijk middenstaanders van tweeschepige constructies, en enkele grachten. Bron: Hollevoet Y.: Jaarverslag 1996.
300058	Controle van werken (1996); NK: 15 meter Nieuwe tijd: grachten

Metaaldetectie

161345	Metaaldetectie; NK: 150 meter WO II: crash site Britse Spitfire Mk.IX van de R.A.F.; er werden aluminiumfragmenten van het vliegtuig teruggevonden. Dieptemetaaldetectie wijst op de aanwezigheid van betrekkelijk groot voorwerp (motor, landingsgestel, bewapening,...) over een oppervlakte van 3 op 4m
--------	--

II. Archeologische indicatoren

Onbepaald

152399	Onbepaald; NK:250 meter Romeinse tijd: onbepaald Bron: De Witte, H. 1992: Stadsarcheologisch onderzoek te Brugge van prehistorie tot het ontstaan van de middeleeuwse stad, Westvlaamse Archaeologica 8.2, 33-45.
300830	Onbepaald; NK: 250 meter Late Ijzertijd: twee woonhaarden en schervenmateriaal Bron: Hollevoet, Y. 2002, d'Hooghe Noene van midden Bronstijd tot volle middeleeuwen. Archeologisch onderzoek in een verkaveling langs de Zandstraat te Varsenare (gem. Jabbeke, prov. West-Vlaanderen), in Archeologie in Vlaanderen, VI, p. 161-189.

Toevalsvondsten

156866	Toevalsvondst (1963); NK: 150 meter
--------	-------------------------------------

	16de eeuw: een aarden pot met ingedrukt wapen en datum 1677 met erin een stukje perkament, gevonden in een afgesloten nis van een keldermuur – koperen penning – ijzeren scheermes Bron: Crois, R. 1962: Aarden pot als bouwgetuige, Biekorf, Westvlaams Archief voor Geschiedenis, Oudheidkunde en Folklore 63.10A, 305.
157054	Toevalsvondst (1987); NK: 15 meter Steentijd: gepolijste bijl Bron: Thoen, H. & Vandermoere, N. 1987: Sint-Michiels (Brugge, W.-VI.): gepolijste bijl, Archeologie 1987.2, 144.

Veldprospectie

300047	Veldprosepectie (1993); NK: 250 meter Steentijd: silexafslag
300049	Veldprospectie (1993); NK: 250 meter Steentijd: gepolijste vuurstenen bijl
306030	Veldprospectie (1987); NK: 15 meter Volle middeleeuwen: motte Bron: M Pieters, De Swaef W, 1987, Het Hof ten Hamme te Hofstade, VOBOV-info 27, p 5-6
76952	Veldprospectie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: aardewerk Bron: Belconsulting, Studie naar de haalbaarheid van het natuurinrichtingsproject Meetkerkse Moeren: Archeologische studie, ontwerp-eindrapport, juli 2001.

Historisch-cartografische en iconografische data

154023	Indicator cartografie; NK: 150 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
154453	Indicator luchtfotografie; NK: 150 meter Onbepaald: grafheuvel
304974	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
304975	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht

304977	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
304978	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht
304979	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: site met walgracht

1.4 Synthese

De opdrachtgever plant de constructie van een appartementsgebouw met bijhorende infrastructuur en ondergrondse parkeerfaciliteit aan de Gistelsesteenweg te Sint-Andries, deelgemeente van Brugge. Het plangebied is ca. 3564m² groot en wordt momenteel ingenomen door woningen en tuin.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei, op de noordelijke flank van een grote dekzandrug. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolisch afzettingen van het Weichseliaan. Hoewel geen informatie voorhanden is over de bodem kan aangenomen worden dat het sediment bestaat uit zand. Dit impliceert een situatie waarbij uitgaan kan worden van een éénduidige verticale stratigrafie. Deze zandrug, in nabijheid van de kustvlakte, moet een zeer grote aantrekkingskracht gehad hebben op landbouwgemeenschappen in het verleden.

Cartografisch onderzoek toont dat het terrein op een boogscheut gelegen is van de kerk van Sint Andries en eind 18e eeuw in gebruik is als akker. Op de kaart van Ferraris is de Gistelsesteenweg reeds te herkennen. Gaandeweg ontwikkeld zich de typische lintbebouwing langsheen het tracé van deze weg tot de huidige toestand tot stand komt. Op het plangebied zijn geen archeologische waarden gekend. Direct ten noorden, langsheen de Zandstraat, werden de voorbije decennia bij verschillende opgravingscampagnes bewoningssporen uit de metaaltijden, Romeinse periode evenals vroege en volle middeleeuwen onderzocht. Daarnaast werden ook funeraire resten uit de Romeinse periode en vroegmoderne tijd aangetroffen (CAI 150005, 300046 & 300048). Ook in de ruime omgeving is de dekzandrug waarop Sint-Andries gelegen is bezaaid met vindplaatsen uit de metaaltijden, Romeinse periode, volle middeleeuwen en jonger.

Op basis van de landschappelijke situatie en de gekende waarden in de directe omgeving van het plangebied is de archeologische trefkans aanzienlijk. Gelet de gekarteerde bodemopbouw en de mate van landgebruik in het verleden bestaat de verwachting uit sporenarcheologie zichtbaar onder de bouwvoor. De meest geschikte onderzoeksmethode met betrekking tot deze verwachting is een proefsleuvenonderzoek.

1.4.1.1 Interpretatie van aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed

Hoewel op het terrein bebouwing aanwezig is kan niet uitgaan worden van een situatie waarbij het plangebied vrij is van archeologisch erfgoed. Gelet het hoge archeologisch potentieel van het plangebied op basis van landschappelijke situatie en gekende waarden in de nabijheid is verder onderzoek noodzakelijk. De impact van de bebouwing op het bodemarchief dient geëvalueerd te worden tijdens het proefsleuvenonderzoek.

Deel 2: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Inventaris Onroerend Erfgoed

Hillewaert, B. & Hollevoet, Y. 2006: Andermaal Romeins en vroegmiddeleeuws langs de Zandstraat te Sint-Andries/Brugge (prov. West-Vlaanderen), Relicta. Archeologie, Monumenten- en Landschapsonderzoek in Vlaanderen 1, pp.133-134

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

Deel 3: Bijlagen

Projectcode	2017K138
Onderwerp	Gistelse Steenweg Sint-Andries
Plannummer	1
Type plan	Kadasterplan
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	2
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksgebied
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	3
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2016

Plannummer	4
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Inplantingsplan
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Keldervolumes

Plannummer	5
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2016

Plannummer	6
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Traditionele landschappen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	7
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Tertiair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	8
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Quartair Geologische Kaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	9
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	10
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Potentiële bodemerosie
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	11
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	12
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Hoogteverloop
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	13
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	Waterlopen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017

Plannummer	14
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ferraris
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1771-1777

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	Ca. 1840

Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Popp
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1842-1879

Plannummer	17
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Ministeriekaart
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1950-1970

Plannummer	18
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1971

Plannummer	19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	1979-1990

Plannummer	20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2000-2003

Plannummer	21
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2008-2011

Plannummer	22
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Locatie onderzoeksterrein
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	2016

Plannummer	23
Type plan	Hoogtemodel
Onderwerp plan	CAI
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/11/2017